

Utdrag ur Solhjärtats hemlighet – en lärarhandledning

Före läsning – modellering

Här nedan följer ett par uppgifter som fungerar att göra *före* eleverna börjar läsa. Övningarna hjälper eleverna att lättare komma in i läsningen eftersom de då har aktiverat sina förkunskaper och tankar om boken.

Före läsningen kan du låta eleverna göra förutsägelser vad de tror kommer att hända i boken utifrån omslag och titel. Att på detta ”spå” bokens handling är ett sätt att skapa intresse för boken (de vill ofta läsa och se om deras förutsägelser stämmer) samtidigt som spådomen hjälper till att bygga upp en föreställning om boken.

Omslaget

Dela ut böckerna till eleverna. Lägg boken så att framsidans omslag ligger uppåt. Be eleverna att enbart titta på framsidan. Meningen med uppgiften är att aktivera sina förkunskaper för att på så vis redan ha påbörjat läsningen utan att ha öppnat boken. Tänk på att du som lärare gärna får visa och vara modell, för hur man kan tänka. Berätta vilka tankar du får av att titta på omslaget utifrån frågeställningarna här nedan. Eleverna kan sedan i grupp eller i helklass berätta för varandra om sina tankar. Uppmuntra dem att tänka högt och fritt, att det i nuläget inte finns några rätt eller fel eftersom ingen vet mer än vad de ser på omslaget.

Vad heter boken?

Vem har skrivit den?

Vad heter förlaget som har gett ut den?

Vad föreställer omslaget? Beskriv så målande som möjligt.

Vad tror du boken handlar om? Använd dig av omslagets bild och bokens titel för att motivera dina tankar.

Vad för typ av bok tror du att det är? Förklara varför du tror så.

Känner du till några andra böcker som påminner om den här boken?

Baksidan

Be eleverna läsa baksidan av boken. Baksidestexten består av ett citat från boken, en liten sammanfattning av bokens handling samt en kort beskrivning av författaren. Baksidan har även en bild av ett smycke, Solhjärtat. Även i denna uppgift kan du vara modell och berätta vad du tänker utifrån frågorna här nedan. Bjud in eleverna till diskussion och be dem fylla på med sina tankar och undringar.

Vad fick du veta när du läste texten?

Stämde det med de tankar du hade när du bara hade sett omslaget?

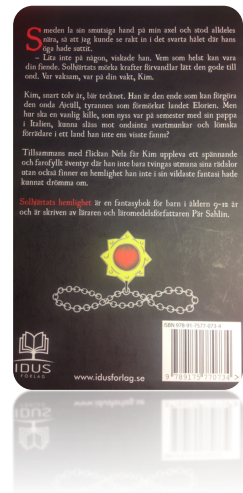
Känner du till några andra böcker som påminner om den här boken?

Vad får vi veta om författaren?

Vad tror du bilden föreställer?

Efter den gemensamma diskussionen får eleverna skriva sin första reflektion i läsloggen. Uppmuntra dem att inspireras av det samtal ni har haft och att de gärna får ”låna” varandras tankar och förutsägelser.

Uppmuntra dem även att använda omslaget och baksidan för att motivera sina tankar.

Skriv ner dina tankar om boken så här långt?

Vad tror du boken kommer att handla om?

Vad tror du kommer att hända?

Berätta om andra böcker som du har läst som påminner om den här.

Använd bokens omslag och baksida för att förklara hur du tänker.

Kartorna

På sidorna 6-7 i boken finns två kartor. Den ena föreställer landet Elorien, den andra staden Azipa. Låt eleverna titta på kartorna och leta reda på platser och namn som står skrivna och/eller är illustrerade. Kartorna kan under läsningen fungera som hjälp och stöd i läsförståelsen.

Precis som med omslaget och baksidan kan man arbeta med frågor till kartorna som aktiverar förkunskaper och uppmuntrar till förutsägelser. Du som lärare kan även här fungera som modell och visa hur du tänker.

Vad föreställer den vänstra kartan?

Vilka platser blir du mest nyfiken på?

På vilket sätt har kartorna med bokens innehåll att göra tror du?

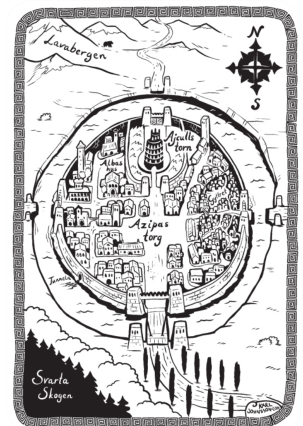
Vad tror du kommer att hända i landet?

Vad föreställer den högra kartan?

Vilka platser blir du mest nyfiken på?

Vad tror du kommer att hända i staden?

Kan du hitta staden Azipa på Eloriens karta?

Under läsningen

Det finns förstås flera olika sätt att låta elever arbeta med den egna läsningen. Vissa lärare vill att eleverna ska läsa boken på egen hand från början till slut för att därefter arbeta med frågeställningar av olika slag. Andra vill göra stopp under läsningens gång.

Det är du som läsare som bestämmer hur du vill lägga upp läsningen av boken. I handledningen här nedan kommer jag göra nedslag där jag tycker att det passar med frågor, diskussioner, modelleringar. Välj det som passar ditt sätt.

Första delen – Den utvalde

Den första delen består av 10 korta kapitel där vi får följa Kim under hans semester i Pisa och hur han möter Nela och blir jagad av svartmunkar. Via det lutande tornet hamnar de i Elorien. De tar sig till den övergivna byn där smeden Nilahs ger Kim ett Solhjärta. I närheten av Svarta skogen blir de tillfångatagna av svartmunkar och inlåsta, men blir räddade av Nelas vän, Serkzes som dyker upp. De tar riktning mot Svarta skogen och staden Azipa. Kim känner mer och mer att han är den utvalde.

Högläsning av första kapitlet

Ett bra sätt att inleda läsningen är att du som lärare läser första kapitlet högt. Att högläsa första kapitlet är ett stort stöd till svaga läsare.

Efter högläsning av första kapitlet

☉ ❖ Modellera för eleverna vilka tankar du fick av texten. Koppla gärna dina tankar till de funderingar du berättade om för eleverna före läsningen. Bjud gärna på om du tänkt och trott fel.

Här finns möjlighet att introducera två nya lässtrategifigur, nämligen Cowboyen, som är duktig på att sammanfatta och Detektiven (sidan 00), som är expert på att reda ut oklarheter och

Berätta att du nu tänker vara cowboyen och sammanfatta det första kapitlet. Låt eleverna vara delaktiga och fylla i om du missar något.

Vad var oklart i första kapitlet? Kanske mammans försvinnande? Några svåra ord? Red tillsammans med eleverna ut något som du/de tyckte var oklart.

Låt därefter eleverna i grupp eller i helklass berätta om sina tankar och funderingar utifrån frågorna här nedan.

Vi har läst det första kapitlet i bokens första del, Den utvalde. Vad tror du menas med ”Den utvalde”?

Vilka handlar kapitlet om? Vem är huvudperson? Hur märks det i texten?

Var utspelar sig det första kapitlet? Var ligger det?

Vad vet du om Pisa och det lutande tornet?

Varför vill inte Kim gå upp i tornet i början av berättelsen?

Varför blev Kim arg på sin pappa i slutet av kapitlet?

Vad har hänt med Kims mamma? Vad får vi veta?

Vad tror du kommer hända i nästa kapitel? Vad tror du kommer hända ännu längre fram?

Vad betyder uttrycken: *desperat*, *allergisk*, *kulörta lyktor*, *vindlande gränder*, *förmanande röst*?

Egen läsning Första delen, kapitel 2-5

Eleverna läser på egen hand kapitel 2-5.

Efter läsning av Första delens femte kapitel

☉ ❖ Det har redan hänt en hel del i boken, trots att det bara gått fem kapitel. Modellera för eleverna vilka tankar du har fått av texten så här långt. Berätta att du tänker använda dig av de fyra figurerna och att de ska få hjälpa till.

- Sammanfatta texten (Cowboyen) Vad har hänt så här långt? Vilka personer är inblandade i berättelsen?

- Finns det några oklarheter i texten (Detektiven)? Vad menas med att låta lotten avgöra?

- Ställ några frågor till texten (Reportern). Vem är Nela? Vilka är svartmunkarna? Varför är färgerna borta från Elorien?

- Vad tror ni kommer att hända nu (Spågumman)? Jag tror Kim kommer anta uppdraget. Jag tror svartmunkarna kommer hitta dem.

Läslogg 2

✧ Efter den gemensamma diskussionen får eleverna skriva sin andra reflektion i läsloggen. Uppmuntra dem att inspireras av det samtal ni har haft och att de gärna får ”låna” varandras tankar och förutsägelser.

Skriv ner dina tankar om boken så här långt.

Vilka personer handlar berättelsen om? Vad har du fått veta om personerna?

Berätta om någon spännande händelse i boken.

Varför tycker du att den var spännande?

Vad tror du kommer att hända nu?

Hur skulle du ha gjort om du hade hamnat i samma situation som Kim?